

ПОЗИЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КЛІМАТИЧНОЇ МЕРЕЖІ ЩОДО НЕОБХІДНОСТІ РОЗШИРЕННЯ РОЗУМІННЯ ТА ПРАКТИЧНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ СПРАВЕДЛИВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ В УКРАЇНІ

Справедлива трансформація, а саме забезпечення гідного життя та заробітку усім працівникам та спільнотам, на яких вплине процес досягнення кліматичної нейтральності, є одним із ключових принципів міжнародної кліматичної політики та поступово впроваджується в Україні, насамперед через Державну цільову програму справедливої трансформації вугільних регіонів на період до 2030 року.

Водночас політика справедливої трансформації в нашій державі є фрагментарною, адже:

- ототожнюється з підтримкою виключно вугільних регіонів, тобто тих, що мають вугільні шахти або об'єкти теплової генерації, а також деякі громади навколо них;
- частково відображена у стратегічних документах, зокрема у Національному плані з енергетики та клімату (НПЕК);
- не охоплює більшість громад і секторів, які зазнають або зазнаватимуть потенційно негативних соціально-економічних наслідків декарбонізації.

Українська кліматична мережа вважає, що повна та успішна декарбонізація всієї економіки України потребує розширення масштабів і розуміння справедливої трансформації поза поточним фокусуванням на якомусь одному типі регіонів.

Інші вуглецеємні та моноіндустріальні громади, як-от ті, що залежать від видобутку нафти, газу та інших викопних ресурсів, а також промислових підприємств, що залежать від викопного палива (наприклад, чорна та кольорова металургія, хімічна та нафтохімічна промисловість), що скоротять свою діяльність або повністю закриються, також повинні бути покриті урядовою політикою справедливої трансформації.

Водночас повномасштабна війна прискорює ці процеси. Ключові галузі економіки України цілеспрямовано руйнуються росією через посилені обстріли об'єктів енергетичної інфраструктури та промислових підприємств. Багато громад вже постали перед справжнім викликом швидкої структурної трансформації власної економіки задля збереження економічної стійкості та соціальної безпеки.

Усвідомлюючи це, Українська кліматична мережа пропонує розширити офіційне визначення поняття справедливої трансформації у національних стратегічних документах, окресливши чіткі критерії громад і секторів, яких вона стосується, за межі вугільної галузі та вугільних регіонів.

Справедлива трансформація повинна охоплювати всі громади та групи населення, що можуть зазнати негативного соціально-економічного впливу кліматичної політики. Зокрема, справедлива трансформація має бути краще і більш системно інтегрована в український національно визначений внесок до Паризької угоди (НВВ) та НПЕК.

Окремої уваги потребують загальнонаціональні документи, що визначають економічну політику держави, а також стратегії регіонального розвитку та розвитку освіти (наприклад, Державна стратегія регіонального розвитку, Національна економічна стратегія, Стратегія розвитку вищої освіти в Україні тощо). Їхнє майбутнє оновлення створює можливості для кращої інтеграції заходів із справедливої трансформації вуглецеємних та моноіндустріальних громад.

Експертна спільнота Української кліматичної мережі впевнена, що розширення розуміння та реалізації справедливої трансформації є необхідною умовою успішної кліматичної політики України. Без комплексного, соціально орієнтованого підходу процес декарбонізації ризикує поглибити соціальну нерівність у регіонах та знизити суспільну підтримку необхідних євроінтеграційних рішень.

Позицію підтримали членські організації Української кліматичної мережі:

ГО "Агентство економічного розвитку"
ГО "Агентство сприяння сталому розвитку Карпатського регіону "ФОРЗА"
ГО "Агенція сталого розвитку "Синергія"
ГО "Асоціація велосипедистів Києва"
ГО "Бюро екологічних розслідувань"
ГО "Голос Природи"
ГО "Громадянська мережа "ОПОРА"
ГО "Дитяча екологічна асоціація – Зелена країна"
ГО "Дитячий незалежний екологічний центр "Романтик"
ГО "Еко Місто Чернігів"
ГО "Екоклуб"
ГО "Екологічний клуб "Еремурус"
ГО "Екологічно-гуманітарне об'єднання "Зелений Світ"
ГО "Екопарк Осокорки"
ГО "Екосенс"
ГО "Екосфера"
ГО "Експертно-дорадчий центр "Правова аналітика"
ГО "Єдина Планета"
ГО "Лісові ініціативи і суспільство"
ГО "Мережа екостанцій України"
ГО "Молодіжна кліматична ініціатива "Розвій"
ГО "Нуль відходів Львів"
ГО "Плато"
ГО "Суспільний проект "Еколтава"
ГО "Стоїмо Разом" (Razom We Stand)
ГО "Суспільство Зіровейст"
ГО "Українська екологічна асоціація "Зелений Світ"
ГО "Українська природоохоронна група"
ГО "Український екологічний клуб "Зелена Хвиля"
ГО "Флора"
ГО "Хмельницький енергетичний кластер"

ГО "Центр екологічних ініціатив "Екодія"

ГО "Центр міжнародного співробітництва і впровадження проєктів"

ГО "Чорноморський жіночий клуб"

ГС "Всесвітній фонд природи Україна" (WWF-Україна)

ЛМГО "Екотерра"

МБО "Екологія - Право - Людина"

МГЕО "Наш дім – Манява"

Національний екологічний центр України

Українське товариство охорони природи

ХМГО "ЕкоПраво-Харків"